

הממשל הצבאי בוקר של גשם

ילד בן שבע, בסוודר כחול, עלה על הבמה בפנים קורנות, הגיח על השולחן שטר מקומט של חצי לירה, הקהל פרץ במחאות כפייס.

חיש מהר נערמה ערימה גדולה של שטרות על שולחן הנשיאות. פלאחים בבגדי דים מרופטים נתנו לירה או שתיים. גבר מהודו, שדמה לפרופסור גרמני, הביא עשר לירות. ביטניק צעיר העיף את הלירה שלו אל הבמה כמו אווירון-נייר. אך בעיקר היו בערימה שטרות של חמש לירות, שניתנו על-ידי גברים נשים, יהודים וערבים, כדי לממן את המשך הפעולה.

כך הגיע לשיאו אחד המאורעות הסגור ניים ביותר שאירעו בתלאיביב מזה זמן רב: כנס-האחווה היהודי-הערבי, שנערך ב"אולם מוגרבי מטעם הוועד היהודי-הערבי לביטול הממשל הצבאי" (בו משתתפים נציגי מק"י, הפעולה השמית, קבוצת אל-ארד וחוגים רבים אחרים).

בחוף ירד גשם שוטף. למרות זאת באו בשבת בבוקר כאלף איש, חלקם במכוניות מן הגליל והנגב, חלקם מבתים תלאיביביים, אף כי לא היה כמעט פרסום מוקדם. וגם לא נמסר מראש על שמות הנואמים, הקריבו את בוקר השבת למטרה זו. היא נראתה להם כחשובה.

מושה רבנו אשם — המהפכה העיראקית, שהתפוצצה יום לפני כן, ריחפה גם באולם, מבלי שהזכרה בפירוש. רק נואם אחד — איש אל-ארד סאלח בראנסי, הכיר אותה כאלו בדרך אגב. אנשי אל-ארד מחאו כפיים, הקומוניסטים שתקו.

למהתרגשות רבה עוד יותר גרם פאוזי חורי, ראש המועצה המקומית בכפר-יאסיף. הוא הכין נאום ממצה, בו ניתח את מהות הממשל הצבאי באופן יסודי. באמצע הנואם לקה בהתקפה מרוב התרגשות, לא יכול היה להמשיך, צעיר בן כפרו לקח את כתב-היד, המשיך לקרוא את הנואם, אך לפי סוף הנואם התאושש הנואם, סיים את נאומו הנרגש בצמצום.

אם היו הנואמים הערביים בלתי-מובנים לחלק מן הקהל העברי, הרי הבינן כל הקהל

דגל ישראל יתנופף בקאהיר!

צורך מחר — גילתם בשורתו טוב. כשבילנו זהו ריכוז הנוער הטוב, כשבילנו זהו הישג לאומי כביר. ואילו בעיניכם, חברים ערבים, זהו מופיע בדמות אחרת לגמרי. הוא לא מופיע בדמות הצעיר היפה, הגאה, המגן על מדינתו. הוא מופיע בדמות המושל הצבאי המדוכא, המשפיל, הוורס, העוזר לשדוד את אדמותיכם, לגרוש אתכם ממקומות עבודה. זהו לא ניראה לכם כצבא שלכם, אלא כצבא הלוחם נגדכם.

ואני אומר, חברים: אם בעיני מאות אלפי אזרחים במדינה הזאת מופיע צה"ל בדמות זאת, בדמות המושל הצבאי, הרי זוהי סכנה העולה על כל שאר הסכנות, זוהי הסכנה לבטחון המדינה, זוהי חבלה בבטחון המדינה, זהו אסון לאומי. ולכן, אל יאמרו לנו כי אנחנו פוגעים בבטחון מדינה. אל יאמרו לנו כי אנחנו, הלוחמים בממשל הצבאי, פוגעים בצה"ל. כי נצעה להם: שקר, שקר וכזב. לא אנחנו פוגעים בבטחון, אלא הם — חסידיו המימשל הצבאי. לא אנחנו פוגעים בצה"ל — כי אם הם, המלככים את מדוי יוסיים ושעה שעה. בשעה שאנחנו לוחמים לביטול המימשל הצבאי, אנו עושים את מלאכת הבטחון. אנחנו הלוחים לכבס את מדי צה"ל מן הבוקר והוזהמה שבהם הוכתמו (מחיות-כפיים).

★ ★ ★

מי רוצה במלחמה? האם החייל? לא, חברים, חייל אמיתי, חייל קרבי, שונא את המלחמה. הוא ראה את חבריו נהרגים לידו, באוזניו עוד מהרהרות ועקות הפצועים, הוא ביקר באתר משפחות שכולות כדי לנחם הוריים. הוא לא רוצה במלחמה. מי כן רוצה במלחמה? העסקנים הפוליטיים, ההרופכים את חירות-המלחמה לקארירה. הם חושבים שכדאי לרכב על הסוס השחור של השינאה, של הבטחונות, של הטפה מלחמתית. כאלה ישנם בכל ארצות המרחב השמי, כאלה ישנם גם אצלנו. אנשים כמו מר שמעון פרס, שלא היה חייל אף יום אחד בחייו, שלא השתתף מעולם בשום קרב, שלא סיכן את חייו מעולם למען בטחון ישראל (צחק ומחיות-כפיים). כאלה ישנם בתלאיביב, בקאהיר, בדמשק ובבגדאד.

מחרת-המלחמה מבטיחים צנחנות קלים, ללא קרבנות. לנו הם מבטיחים כי יבוא יום ודגל המדינה יתנופף בעזה, בשכם, אפילו בקאהיר. בקאהיר הם מבטיחים כי הדגל העברי יתנופף בתלאיביב.

ואני אומר, חברים — גם אלה וגם צודקים, אבל לא כמו שחם חושבים. הדגל הערבי אמנם יתנופף בתלאיביב — ביום שתיפתח בתלאיביב השגרירות של הרטובליקה הערבית המאוחדת (מחיות-כפיים סוגרות וממושכות). דגל כחול-לבן יתנופף בקאהיר, חברים, כאשר השגריר הישראלי הראשון יתקבל על-ידי הנשיא גמאל אל-נאצר, או יורשו (מחיות-כפיים ממושכות).

למען היום הזה אנו עמלים, למענו אנחנו עומדים על במה זו, למענו אנחנו תובעים את ביטול המימשל הצבאי.

★ ★ ★

אני רוצה להגיד כמה מלים לחברי הערביים. לא בכל יום יש לנו הזדמנות להיפגש בכנס-אחווה כזה, ולדבר פנים אל פנים, איש אל לב רעהו. הייתי רוצה לנצל הזדמנות זו.

אני יודע שאתם חיים בנטו, שממרים את חייכם, שמשפילים אתכם, שלוקחים את אדמותיכם, שגורשים אתכם ממקומות עבודה. אבל אני מבקש אתכם: אל תחשבו על אתמול, אל תחשבו על היום — חישבו נא על מחר. יבוא יום ומדינת ישראל תושיט לכם את ידה ותגיד לכם: אתם אזרחים רצויים, אתם אזרחים אמיתיים, אתם שותפים במדינה הזאת (מחיות-כפיים).

ביום הזה, אחים ערבים, תסיל עליכם המדינה משימה חשובה וכבירה: להיות הגשר בין המדינה הזאת והמדינות הערביות להיות המתווך בין העם הזה והאומה הערבית הגדולה והמפוררת, אליה אתם משתייכים. להיות המתרגם בין דוברי-העברית ודוברי-הערבית — מתרגם השפה, השאיפות, האידיאלים.

על כן, חברים, כאשר אנו נמצאים במאבק הזה לביטול המימשל הצבאי — אל נילחם כשלבנו מלא מרירות, מלא שניאה. נילחם בתקווה, בשמחה, באמונה במישטר חדש אשר יקום (מחיות-כפיים).

★ ★ ★

אבל ידידים יקרים, המימשל הצבאי לא יפול מעצמו. אל נשלה את עצמנו. לא בכנסת בלבד יוכרע גורלו.

למפא"י יש הרבה כסף. היא יכולה לקנות סיעה קטנה, וגם סיעה גדולה. אבל גם מפא"י אינה יכולה לקנות עם שלם, אינה יכולה לקנות את המוני ישראל (מחיות-כפיים סוגרות וממושכות). על כן, חברים, תפקידנו הוא להעביר את המאבק מן הכנסת אל העם, אל ההמונים.

לפני כמה ימים איים מר דויד בן-גוריון להעביר את ההכרעה על עתיד המימשל הצבאי מן הכנסת אל העם. אני אומר: נקבל אתגר זה; נשליך אותו חזרה בפניו! נפנה אנחנו אל העם, נגייס אנחנו את ההמונים!

אני מציע לאסיפה זו, לוועד היהודי-הערבי שכונס אותה, הצעה מעשית. בעוד שבועיים יתקיים בכנסת הוויכוח המכריע על גורל המימשל. נהפוך נא את היום הזה ליום של התקרבנות ממות המונים, של התרוממות המונים. נפנה נא מהאסיפה הזאת אל בני שני העמים, אל כל המפלגות, אל כל השכבות והחוגים, בקריאה עלות ביום הזה לירושלים, אל בניין הכנסת. ניצטרף אחד, מיעד גדול אחד, עיברים ערבים, זקנים וצעירים, גברים ונשים, אנשי חרות ומק"י, ליבילים ודתיים, ניצטרף יחד אל בניין הכנסת, באחוזה, בידחת, בעליונות, וכריזו באוזני הכנסת:

לא נסכול עוד את המימשל הצבאי במולדתנו! לא נסכול עוד את התרפה הזאת על אדמותינו או רוצים בשלום. במישטר של צדק, במדינה שתהיה בית לכל בניה (מחיות-כפיים).

כפני קהל של כאלף איש, כמחציתו ערבים וכמחציתו ערבים, אשר התכנס השבוע באולם מוגרבי בתלאיביב כדי לתבוע את ביטול המימשל הצבאי, אמר עורך "העיר" לה הזה, "אורי אבנרי, את הדברים הבאים:

ידידים יקרים, ערבים וערבים!

הבוקר, בדרכי לאסיפה הזאת, פגשתי את אחד מחברי הי טובים ביותר. סיפרתי לו שאני הולך להשתתף באסיפה הזאת. הוא אמר לי בהתרגשות רבה: "יצאת מדעתך? השתגעת? נכון, צריכים לעשות משהו נגד המימשל הצבאי. אבל לא בחברה כזאת! לא עם קומוניסטים, לא עם אנשי אל-ארד, לא עם חסידיו עבד אל-נאצר! עם אלה אסור להופיע על במה אחת, איתם אסור לשבת!"

אמרתי לו: ידידי הטוב, הייתי פעם במלחמה. או, כאשר ירו עלי, לא שאלתי את החבר מימיני לאיזו מפלגה הוא שייך. לא שאלתי את החבר משמאלי בעד מי הוא מצביע. רבצנו באותו מישטר, לחמנו את אותה מלחמה. כל השאר לא היה איכפת לי.

היום אנחנו נמצאים שוב במלחמה, לא פחות קשה ולא פחות חשובה: המלחמה למען השלום, למען בטחון המדינה, למען עתיד ישראל. אם יש צורך לעמוד על במה למען מטרות אלה, לא אשאל מה ההשייכות המפלגתית של היושבים מימיני ומשמאלי. לא איכפת לי אם הם ממיינים באלוהים או בלנין, אם הם אוהדים את הנשיא קנדי או את הנשיא עבד אל-נאצר (מחיות-כפיים ממושכות).

אם הם מוכנים לחום בכנות למען השלום במרחב, למען דריקום של מדינת-ישראל ומדינות-ערב, למען חיסול ההפליה והקיפות במדינת ישראל — הרי אני להם: ברוכים הבאים, אהלן וסהלן (מחיות-כפיים). אתם לא תסכימו לכל דעותי, אני לא אסכים לכל דעותיכם — אולם בחיות קונקרטיית זו, נילחם ביחד, בכנות ובמסירות (מחיות-כפיים).

★ ★ ★

ידידים, השבוע נתפרסמה בעתונות ידיעה קטנה, שזיעזעה הרבה אנשים. קצין, רבי-סרן בצה"ל, דרס בחיפה אדם זקן, השליך אותו לרחוב, פצוע ושותת-דם, עזב אותו, הסתלק וברח.

מדוע כל כך הודעונו דחקא מן הידיעה הקטנה הזאת? לא רק מפני שזה היה מעשה שפל. לא רק מפני שריחמנו על

אורי אבנרי נואם בכנס האחוה
"גם מפא"י אינה יכולה לקנות עם שלום"

הזקן המיסכן הזה, על משפחתו ועל ילדיו. אלא נוסף לכל מפני שהאיש שצעה זאת היה קצין, מפני שהיה איש צבא ההגנה לישראל. בעינינו עשה האיש לא רק מעשה שפל, מעשה מתועב. הוא העליב את מדי צה"ל, הוא התני עליהם בוך-את זאת לא נסלח לו.

והנה, חברים, המשעשרה שנה אחרי קום המדינה קיים המימשל הצבאי בישראל. אנשים הלובשים את מדי צה"ל דורסים יוסיים זקנים ערבים וצעירים ערבים, משפילים אותם, מדכאים אותם.

מדוע אנחנו שונאים את המושל הצבאי ואנשיו?

לא רק מפני שהם מקיימים בארץ מישטר של דיכוי. לא רק מפני שהם ממררים את חייכם, ידידי הערבים. לא רק מפני שהם משחיתים את פני המדינה בעולם. לא רק מפני שהם משרתים את כוחות-החושך במדינה, מישטר רקוב ומפלגה אנר-כית. אלא קודם כל מפני שהם מהווים כחם על מדי צה"ל, מפני שהם משפילים את הצבא שעליו גאווותנו. ואם איפעם נסלח להם את כל השאר — את זאת לא נסלח להם.

כשאני אומר לכם דברים אלה, חברים ערבים וחכרים ערבים, אני מרגיש כל יש הבדל גדול ביניכם ביחסכם לצבא ההגנה לישראל. כשבילנו, בני האומה העברית, צה"ל הוא נכס לאומי יקר, שירתנו בו, לחמנו בשורתו, ואם יהיה

את הנואמים הערביים. כי גם הערבים מבינים עתה שפה זו.

קרא מאיר וילנר, מנהיג מק"י: "בן-גוריון יכול ללמוד לעמוד על הראש, אבל הוא לא יכול להעמיד על הראש את הערבי. אונרפיה. אנחנו נמצאים בלב אזור ערבי. ככך אי-אפשר להאשים את הקומוניסטים, אפילו לא את הטולם הזה. אם בכלל אשם בזה משהו, הרי אשמים משה רבנו ויהושע בן-נון, שנעצרו כאן. על כן עלינו ליצור מצב בו נוכל לחיות בשלום עם עמי ערב."

"מי יתן ויבוא..." גם עורך העיר לם הזה קשר בנאומו את ענין המימשל ברעיון דריקום בין ישראל ומדינות-ערב (ראה מסגרת). רעיון זה נתקבל בהתלהבות על-ידי אותם המאזינים הערביים, (המשך בעמוד 10)

* גם לאחרת היום החרם הכינוס על-ידי כמעט כל העתונים. רק ידיעות אחרונות, הבוקר וקול-העם הזכירו את קיומו.